

ефективність, диверсифікація, самозбереження та адаптація. Важливим є не лише успішне виконання цих завдань, але й створення умов для гармонійного поєднання різних цілей. Це забезпечує підприємству здатність не тільки виживати в умовах динамічного ринкового середовища, але й ефективно розвиватися, зміцнюючи свої конкурентні позиції.

Список використаних джерел:

1. Олійник Є.О., Щербаков Ю.М. Стратегічне управління стійким розвитком аграрного підприємства в контексті його конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/4249>.
2. Гринько Т.В., Кащина К.С. Формування та впровадження системи стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка та підприємництво*: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; Київ: КНЕУ, 2019. № 43. С. 104–114.
3. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Морока Д.М. Особливості та пріоритети інноваційного розвитку підприємницьких структур в сучасних мінливих умовах. *Економічний простір*, 2021. № 175. С. 52–58.

Парій Н. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЗНАЧЕННЯ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ ТОРГОВОГО АСОРТИМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Товарна політика є ключовим елементом стратегії управління підприємством, що визначає підходи до формування та управління товарним асортиментом. В умовах сучасного динамічного ринку, де постійно змінюються споживчі вподобання, технологічні інновації та конкурентні умови, ефективна товарна політика стає критично важливою для досягнення успіху підприємства.

Основна мета товарної політики полягає у забезпеченні підприємства стійкою конкурентною позицією через оптимальний підбір та управління асортиментом товарів. Це передбачає не лише формування та підтримання актуального асортиментного ряду, але й постійний моніторинг ринкових тенденцій, аналіз потреб споживачів та адаптацію до змінюваних умов. Формування торгового асортименту підприємства є важливою складовою товарної політики, що визначає успішність підприємства на ринку. Це включає в себе розробку стратегії

асортиментного ряду, управління життєвим циклом товарів, а також оцінку їх ефективності та відповідності споживчому попиту. Товарна політика повинна враховувати не лише внутрішні ресурси та можливості підприємства, але й зовнішні фактори, такі як конкурентне середовище, економічні умови та змінювані споживчі уподобання. Однією з основних задач товарної політики є забезпечення збереження та розвитку підприємства як соціально-економічної системи [2; 3]. У цьому контексті цілі підприємства можна поділити на три ключові категорії [1]: заміщення ресурсів, гарантування збереження підприємства та створення умов для розширення виробництва.

У розв'язанні завдань товарної політики важливо використовувати стратегічний підхід, орієнтуючи зусилля на досягнення ключових цілей підприємницької діяльності. Прийняття відповідальних господарських рішень вимагає всебічного аналізу всіх аспектів товарної політики, де необхідно вирішити такі завдання:

- 1) оптимізація асортименту (визначення найкращого складу продукції з урахуванням її споживчих властивостей і технологічних особливостей виробництва);
- 2) прискорення оновлення продукції (розробка стратегії для швидшого оновлення товарів, враховуючи етапи їх життєвого циклу);
- 3) баланс нових і старих товарів (встановлення оптимального співвідношення між новими і вже існуючими товарами в асортименті, а також між новими і освоєними ринками збуту);
- 4) вихід на ринок з новими товарами (розробка відповідних планів для введення на ринок нових видів продукції, які є принципово новими для підприємства);
- 5) управління життєвим циклом товарів (визначення часу для введення нових товарів на ринок і для зняття з виробничої програми товарів, які більше не є економічно ефективними).

Основним аспектом товарної політики є визначення оптимальної структури товарного асортименту. Це вимагає детального аналізу за кількома критеріями. По-перше, необхідно забезпечити залучення та утримання споживачів у ключових сегментах ринку, що гарантує стабільність як в короткостроковій, так і в

довгостроковій перспективі. По-друге, важливо оцінити різні варіанти з точки зору максимізації прибутку.

Таким чином, розробка і впровадження ефективної товарної політики є невід’ємною частиною стратегії управління торговим асортиментом, що забезпечує стабільний розвиток підприємства та його конкурентоспроможність на ринку.

Список використаних джерел:

1. Телишевська Л.І. Першочергові умови активізації інноваційної діяльності як основи товарної політики сучасних підприємств. *Економіка промисловості*. 2022. № 2-3. С. 188–192.
2. Гвініашвілі Т.З., Гринько Т.В. Механізм функціонування суб’єктів підприємництва в контексті економічної безпеки країни. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 3(15). С. 58–64.
3. Гринько Т. В. Інноваційний розвиток України: тенденції та проблеми. *Технологічний аудит та резерви виробництва*. 2013. № 1/3 (9). С. 17–21.

Репіч М. О., канд. екон. наук Олійник Т. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ЗНИЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА: УКРАЇНСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються загостренням конкурентної боротьби, економічною нестабільністю та підвищенням вимог споживачів до якості продукції, проблема зниження виробничих витрат набуває особливої актуальності для українських підприємств. Ефективне управління витратами стає ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності суб’єктів господарювання як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Як зазначає І.Г. Кадирус, «конкурентоспроможність підприємства безпосередньо залежить від його здатності виробляти й реалізовувати продукцію з мінімальними витратами, що дозволяє встановлювати конкурентоспроможні ціни» [5, с. 24]. Аналіз світового досвіду свідчить про наявність широкого спектру інноваційних методів зниження виробничих витрат, які успішно застосовуються компаніями-лідерами різних галузей. Одним із найпоширеніших підходів є впровадження концепції ощадливого виробництва (Lean Manufacturing), що передбачає